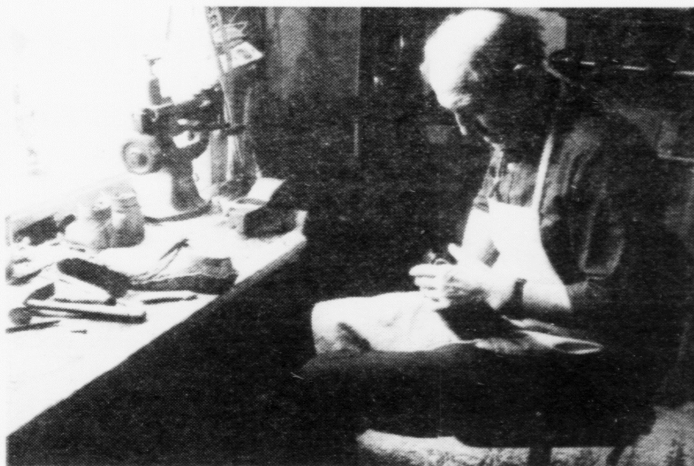

— Eg eri bangin fyri, at skómakarahand-verkið fer at hvørva, sigur Johannes Jacobsen, sum er tann einast ortopædiski skómakarin í Føroyum. Hann heldur, at 3—4 ortopædiskir skómakarar høvdu havt nóg mikið at gjørt, sum alt slíkt arbeiðið skuldi verið gjørt í Føroyum

skómakara.

Knút kom so til mín og segði: »Johannes, nú hevir tí ein tjans at seta føtur undir eggið borð. Men mammubeiggi vil helst, at tú ikki fert«, legði hann afturat.

Tjúgu ára gamal — á vári 1931 — settist Johannes niður sum skómakari í Fuglafirði og har hevir hann arbeitt síðani.

— Og eg ætlaði mær at arbeiða so leingi, sum eg orki, men nú er »maskinar-tíð« fari at bíla og eg fái ikki strekt annan armin rættiliga, sigur Johannes, tá vit spurdu hann, hvussu leingi hann ætlaði at halda fram.

Trongd tið

Tað var ein trongd tið, tá Johannes fór at arbeiða í Fuglafirði og ikki var altíð líka nógv at gera. Hann sigur, at tað var stríggj, tí hann skuldi eisini leiga tvey hús. Eitt at arbeiða í og eitt at búgva í. So hann kundi ikki tillata sær nógv.

Men bert trý ár seinri hevði hann bygt sær hús

við verkstaði í kjallaranum. Og her arbeiðir hann framvegis.

Maskinurnar eru fleiri. Bæði nýggjar sum eldri. Tann elsta er frá tí, hann byrjaði í Fuglafirði. Hon kostaði yvir 400 kr. tá, men er so góð sum nýggj og er brúkt hvønn dag.

Fór niður at læra

Fram til 1953 arbeiddi Johannes sum vanligur skómakari, men eftir áheitan fór hann tá niður á ortopædiska sjúkrahúsið í Keypmannahavn at læra til ortopædiskan skósmið.

Í Keypmannahavn var hann í fimm mánaðir og lærði øll stig innan ortopædiskt skósmið — taka mál, passa leistar til, skera leðrið til, eins og hann lærði at stoypa gipsformar.

— Hetta er tann besta tíðin eg havi havt sum skómakari. Øll fólkini, eg arbeiddi saman við, vóru so einastandandi fitt og hjálpsom og eg havi samband við fleiri av teimum enn, sigur Johannes.

Altíð ov nógv

Síðan Johannes kom heimaftur í 1954 hevir hann seyma skógvar og stívlar til fólk við brekaðum fótum.

— Men tverri, sigur Johannes, havi eg altíð havt ov nógv at gera, so eg eri ongantíð komin heilt uppundan.

Hann heldur, at skuldi alt tað ortopædiska skóarbeiðið verið gjørt í Føroyum, hevði tað verið hóskandi við trimum fyra monnum.

Í fleiri ár var hann ein dag um mánaðin á Lands-sjúkrahúsinum í Havn, har sjúklingar kundu koma, so hann hevur havt við fólk úr øllum Føroyum at gera.

Og sum vituligt er, hevir hann bæði havt góðar og keðiligar latur. Men eisini hugtakandi latur.

Fekk hjál

Johannes minnst eina hending, tá maður kom við dóttur síni, sum hevði ein brekaðan fót. Maðurin hevði sjálvur sama brek,

men hevði ongantíð fingið gjørt nakað við tað, so hann hevði stóra umsorgan fyri dótturini.

— Við meg kanst tú einki gera, tí eg havi gingið soleiðis øll árin, segði hann.

Sjálvur brúkti hann einar militerstívlar, sum hann stappaði út við ull, tá hann hevði sett fótin í.

— Nú skal eg royna, um eg ikki kann hjálpa, sigi eg, og stoypti ein gipsform.

— Tað var hugtakandi at siggja, tá hann fór í stívlarnar og segði, at nú kundi hann fyrstu ferð hvíla á fótinum.

Eitt yrki sum hvørur

Johannes hevur ikki arbeitt einsamallur øll árin. Viðhvørt hava teir verið triggir. Hann hevur lært tveir skómakarar út, men hesir hava ikki havt

hug at hildið fram.

Johannes heldur, at tað er trupult at klára seg sum vanligur skómakari í dag. Verkstaðstímin er høgur og umvælingarnar vera tí dýrar í mun til kostnaðin av nýggjum skóm.

— Men skómakarahand-verkið stendur ikki aftan fyri annað handverk, og ein skómakari skal hava tað sama í lön sum aðrir handverkarar.

— Men skómakarahand-verkið stendur ikki aftan fyri annað handverk, og ein skómakari skal hava tað sama í lön sum aðrir handverkarar, sigur Johannes og visir eisini á tað, sum ein ortopædiskur skómakari einaferð segði á eini stevnu: »Vit kunnu ikki konkurrera við tíðina«.

— Fer skómakarayrkið at hvørva?

— Eg eri bangin fyr tí, tí nógv er broytt frá leðurstívlatiðini til dagin í dag. Tað síðsta vit høvdu eftir av tí gamla handverkinum vóru spenniskógvarnir, men nú eru teir eisini farnir.

Og saman við skómak-

arunum er ein táttur í bygdar- og býarlívinum horvin — tað at stokka inn til skómakararnar at fáa eitt prát.

Skómakaraverkstaðini hava oftast verið stöð, har fólk hevir savnast. Verkstaðið hjá Knút var einki undantak. Og Johannes minnst manga stuttliga løtu, tá eldri menn — ofta gamlir sjómenn — komu inn um kveldarnar og fortaldu um hendingar, teimum høvdu verið fyri.

— Men í dag hevir eingin tíð at stöðga á og prátta, sigur Johannes.

Í dag eru tvey skómakaraverkstæð í Havn. Tá Johannes var í Havn fyrri hálvthundrað árum síðani vóru skómakararnir nógvir — Knút, Jóan Jakku Joensen, Sofus Dal Christiansen, Napoleon Joensen (Pole), Demmus Joensen, Ísak Joensen, Edvard Bærantsen og Rasmus á Kák.

Johannes Jacobsen seymar skógvar í nossliga verkstaðnum í Fuglafirði

